

Põhisõnumid. Antimikroobikumide kasutamine tervishoiuasutustes

---

Aastatel 2016–2017 koordineeris ECDC tervishoiuteenustega seotud infektsioonide ning antimikroobikumide kasutamise teist hetkelevimuse uuringut Euroopa aktiivravihaiglates ning tervishoiuteenustega seotud infektsioonide ning antimikroobikumide kasutamise kolmandat hetkelevimuse uuringut Euroopa pikaajalise hoolduse asutustes. Tulemuste kokkuvõte on väljaande *Eurosurveillance* kolmes artiklis:

[Antimicrobial use in European acute care hospitals: results from the second point prevalence survey \(PPS\) of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800393. Plachouras D, Kärki T, Hansen S, Hopkins S, Lyytikäinen O, Moro ML, et al.

[Antimicrobial use in European long-term care facilities: results from the third point prevalence survey of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800394. Ricchizzi E, Latour K, Kärki T, Buttazzi R, Jans B, Moro ML, et al.

[Prevalence of healthcare-associated infections, estimated incidence and composite antimicrobial resistance index in acute care hospitals and long-term care facilities: results from two European point prevalence surveys, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800516. Suetens C, Latour K, Kärki T, Ricchizzi E, Kinross P, Moro ML, et al.

Põhisõnumid põhinevad hetkelevimuse uuringute tulemustel.

Antimikroobikumide kasutamine Euroopa aktiivravihaiglates

Antimikroobsed ained infektsioonide raviks on elupäästvad, kuid antimikroobikumide liigkasutamine võib põhjustada kõrvaltoimete sagenemist ja ravimite suhtes multiresistentsete mikroorganismide teket.

- Kolmandik patsientidest sai iga päev vähemalt üht antimikroobikumi.
- Antimikroobikume antakse mõnikord patsientidele infektsioonide ennetamiseks, näiteks enne kirurgiaprotseduure.
- Pooled kirurgilise profülaktika kuuridest määrati mitmeks päevaks.

- Kirurgiliseks profülaktikaks piisab tavaliselt ühest annusest. Liiga pikk kirurgiline profülaktika on oluline antimikroobikumide ebavajaliku kasutamise tegur haiglates, mis vajab lahendamist kogu Euroopas.
- Kümnnendik antimikroobikumi määramistest tehti meditsiiniliseks profülaktikaks, milleks oli vähe näidustusi.
- Meditsiiniliseks profülaktikaks määratud antimikroobikumide osakaal võib seega kajastada ebavajalikku kasutust.
- Laia spektriga antibiootikumide osakaal varieerus Euroopas 16%-st 62%-ni.
- Laia spektriga antibiootikumid ei ole alati vajalikud ning nende kasutamine põhjustab antimikroobikumiresistentsust. Nende kasutamise suur varieeruvus viitab vajadusele läbi vaadata nende näidustused paljudes riikides ja haiglates.
- 7 antimikroobikumi 10st manustati parenteraalselt. Ainult 4%-l parenteraalsete antimikroobikumide määramise juhtudest teatati üleminekust parenteraalselt ravilt suukaudsele.
- 76% haiglatest teatas antimikroobikumide kasutamise suuniste olemasolust. 54% teatas, et antimikroobikumiresistentsuse vältimiseks on eraldatud eritööaeg.

Antimikroobikumide kasutamine pikaajalise hoolduse asutustes

Antimikroobikume määratakse sageli ja need soodustavad antimikroobikumiresistentsuse teket pikaajalise hoolduse asutustes.

- Iga päev sai 20st hooldusasutuse asukast üks vähemalt üht antimikroobikumi.
- 7 antimikroobikumi 10st määrati infektsioonide raviks ja 3 antimikroobikumi 10st profülaktikaks.
- Kolm neljandikku profülaktikakuure tehti kuseteede infektsioonide ennetamiseks. Kuigi see tava võib vähendada infektsioonide riski naistel, puuduvad tõendid selle efektiivsuse kohta ulatuslikul kasutamisel eakatel patsientidel. Peale selle seostatakse seda tava suurenenud antimikroobikumiresistentsusega. Enamik profülaktikakuure võivad seepärast olla antimikroobikumide ebavajalik kasutamine.
- Olenevalt riigist on kõigil või mitte ühelgi pikaajalise hoolduse asutusel antimikroobikumide kasutamise suunised. Lisaks on ainult viiendikul pikaajalise hoolduse asutustest korrapäraseid koolitused antimikroobikumide asjakohase määramise kohta.

Tervishoiuteenustega seotud infektsioonid ja antimikroobikumiresistentsus

Euroopa aktiivravihaiglates ja pikaajalise hoolduse asutustes

---

Kuigi mõni tervishoiuteenustega seotud infektsioon on kergesti ravitav, võivad muud kahjustada patsiendi tervist raskemalt, pikendades tema viibimist haiglas ja suurendades haiglakulusid. Tervishoiuteenustega seotud infektsioonid põhjustavad üksnes haiglates rohkem surmajuhtumeid Euroopas kui mis tahes muu ECDC seiratud infektsioonhaigus.

Iga päev

- on 15st haiglaravil olevast patsiendist vähemalt 1 patsiendil tervishoiuteenustega seotud infektsioon;
- 98 000 patsiendil on vähemalt 1 tervishoiuteenustega seotud infektsioon;
- 24st pikaajalise hoolduse asutuse asukast 1-l on vähemalt üks tervishoiuteenusega seotud infektsioon;
- 124 000 asukal on vähemalt 1 tervishoiuteenusega seotud infektsioon.

Euroopa haiglates ja pikaajalise hoolduse asutustes esineb igal aastal hinnanguliselt kokku 8,9 miljonit tervishoiuteenustega seotud infektsiooni.

Haiglates esinevad tervishoiuteenustega seotud infektsioonid (nt kopsupõletik, kirurgilise paikme infektsioonid ja vereringeinfektsioonid) on tavaliselt raskemad ja neil on suurem mõju kui tervishoiuteenustega seotud infektsioonidel pikaajalise hoolduse asutustes (nt muud respiratoorsed infektsioonid kui kopsupõletik, kuseteede infektsioonid ning naha ja pehmete kudede infektsioonid).

Arvatakse, et üle poole tervishoiuteenustega seotud teatatud infektsioonidest on ennetatavad.

Tervishoiuteenustega seotud infektsioone ravitakse sageli mikrobioloogilisi proove võtmata või on proovid püsivalt negatiivse tulemusega.

Tervishoiuteenustega seotud infektsioonidest tuvastati infektsioonitekitaja haiglates 53% juhtudest ning pikaajalise hoolduse asutustes ainult 19% juhtudest.

Haiglates ja pikaajalise hooldusravi asutustes on iga kolmas tervishoiuteenustega seotud infektsiooni tekitav bakter antibiootikumide suhtes resistentne.

Mis on hetkelevimuse uuring? Levimuse uuring on konkreetse seisundi/raviga patsientide arv (siin: kas terviseteenustega seotud infektsioonide või antimikroobikumide arv) teatud ajal (siin: päev) osana kogu patsientide arvust, kes on sel ajal haiglas.